

KATARZYNA SIERADZKA

FAKTORING JAKO FINANSOWY INSTRUMENT WSPÓŁCZESNEGO PRZEDSIĘBIORSTWA

Wprowadzenie

Problem dostępu do kapitału dotyczy znakomitej większości przedsiębiorstw na rynku. Jednak w szczególności dotyka on małych i średnich przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa takie nie posiadają odpowiednich zabezpieczeń oraz historii kredytowej, które umożliwiłyby pozyskanie kapitału z tradycyjnych źródeł. Głównie wykorzystują one do finansowania swojej działalności kapitał własny, jednak środki te nie są wystarczające.

Obecnie na rynku finansowym dostępnych jest wiele źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw. Przedsiębiorca w oczekiwaniu na zapłatę od odbiorców musi znaleźć inne źródła finansowania bieżącej działalności. W związku z tym jedną z form finansowania obcego jest faktoring, który wpływa korzystnie na płynność finansową przedsiębiorstwa. Jest on jedną z najmłodszych form usług finansowych, charakteryzującą się bardzo dużą dynamiką wzrostu.

Istota faktoringu

Faktoring jest umową nienazwaną w prawie polskim, stosuje się jednak w szerokim zakresie przepisy kodeksu cywilnego w części dotyczącej cesji wierzytelności. Istotą faktoringu jest przelew wierzytelności przez faktoranta, mającego należność handlową w formie niezapłaconej faktury, na faktora¹. Istota faktoringu sprowadza się do nabywania przez wyspecjalizowane instytucje (banki, spółki faktoringowe) pieniężnych i bezspornych wierzytelności od dostawców, przysługującym im z tytułu sprzedaży towarów i usług, oraz świadczenia dodatkowych usług na rzecz zbywcy wierzytelności².

Faktoring jest usługą finansową, która polega na wykupie nieprzeterminowanych wierzytelności z odroczonej terminem. Biorą w niej udział trzy podmioty: faktorant, faktor i dłużnik. Pierwszy z nich to firma prowadząca działalność gospodarczą, polegającą na sprzedaży swoich towarów/usług z odroczonej płatnością, w wyniku czego jest posiadaczem

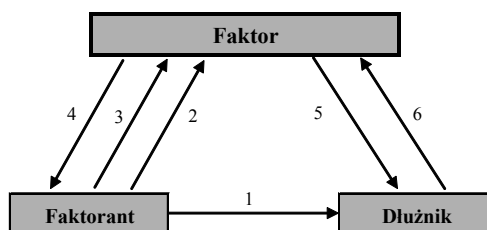
---

¹ M. Górski: *Rynkowy system finansowy*, PWE, Warszawa 2009, s. 208.

² A. Rosa: *Alternatywne instrumenty finansowania*, [w:] *Nowoczesne zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, red. A. Bielawska, C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 177.

określonych wierzytelności. Faktor to wyspecjalizowana instytucja (np. bank, spółka faktoringowa), która zajmuje się skupem wierzytelności od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, oraz świadczy dodatkowe usługi w ramach faktoringu. Trzecim podmiotem jest dłużnik, który jest nabywcą produktów/usług faktoranta, posiadający wobec niego zobowiązanie płatnicze. Nie jest on stroną umowy faktoringowej.

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą, opierającą się na sprzedaży towarów lub świadczeniu usług, zawierają umowy kupna-sprzedaży, gdzie ustalony jest termin zapłaty za towar/usługę. Jest to czas, gdzie firma powinna odnotować wpływ gotówki i rozliczyć się z niej. Jednak w praktyce często należność nie jest realizowana w terminie, co powoduje, że sprzedawca pozostaje z wystawioną fakturą i brakiem gotówki. W takiej sytuacji sprzedawca podpisuje umowę z firmą faktoringową (faktorem), która odkupuje od przedsiębiorcy faktury, płacąc część ich wartości. Pozostała część wraz z kosztami faktoringu jest płacona, gdy pierwotny nabywca (dłużnik) wywiąże się z całego zobowiązania wobec faktora.

- 1 – przekazanie towarów (świadczenie usług)
- 2 – zlecenie ściągnięcia wierzytelności od dłużnika
- 3 – zlecenie wykonania dodatkowych czynności faktoringowych
- 4 – przelew wierzytelności przez faktora na rzecz faktoranta
- 5 – informowanie i napominanie dłużnika w sprawach związanych z należnościami
- 6 – przekazanie przez dłużnika należności na rzecz faktora

Rysunek 1. Schemat przebiegu transakcji faktoringowej (faktoring pełny)

Źródło: B. Cegłowski: *Factoring – ujęcie praktyczne*, [w:] *Finansowanie działalności gospodarczej w Polsce- wybrane aspekty*, red. I. Pruchnicka-Grabias, A. Szelągowska, CeDeWu, Warszawa 2006, s. 13.

Faktoring jest w szczególności kierowany do firm, które³:

- prowadzą sprzedaż towarów lub/i usług z odroczoną płatnością, dla pewnej grupy odbiorców,
- nie mają łatwego dostępu, aby pozyskać obce źródła finansowania np. kredyt bankowy,
- chcą szybko pozyskać gotówkę,

³ www.ipo.pl.

- chcą zdyscyplinować swoich kontrahentów,
- mają w bilansie wysoki poziom należności handlowych,
- wykorzystują w pełni środki udostępniane przez bank,
- udzielają kredytów kupieckich,
- chcą realizować strategię zwiększania obrotów, stosując długie terminy płatności,
- działają zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym,
- odnotowują stale rosnący poziom sprzedaży,
- posiadają informacje o sytuacji finansowej swoich kontrahentów (dłużników),
- mają sprzedaż o charakterze sezonowym, więc zapotrzebowanie na środki pieniężne uwidacznia się w pewnych okresach.

Wyróżniamy wiele rodzajów faktoringu, co wynika z doboru określonego kryterium podziału. Najpowszechniejszy jest podział według kryterium umiejscowienia ryzyka niewypłacalności dłużnika. Wyróżniamy wówczas faktoring:

- właściwy (pełny, bez regresu),
- niewłaściwy (niepełny, z regresem),
- mieszany.

Pierwszy z wymienionych występuje, gdy wraz z cesją wierzytelności na faktora przechodzi ryzyko niewypłacalności dłużnika. Jest to forma faktoringu korzystna dla zbywcy wierzytelności, bowiem po dokonaniu transakcji sprzedaży towaru/usługi dłużnikowi, faktorant dysponuje środkami finansowymi i brakiem odpowiedzialności w sytuacji niewypłacalności dłużnika. Dzięki temu faktorant zyskuje pewność dysponowania otrzymaną zaliczką nawet w przypadku wystąpienia kłopotów z wypłacalnością odbiorcy. Opcja ta jest bardziej komfortowa i bezpieczna dla faktoranta, co ma swoje odzwierciedlenie w kosztach – ta forma faktoringu jest droższa od wersji niepełnej, bowiem występuje w niej dodatkowa opłata za przejęcie ryzyka. Ponieważ ciężar odpowiedzialności za niewypłacalność dłużnika spoczywa na faktorze, analizuje on głównie sytuację finansową dłużnika, jako zobowiązanego do zapłaty. Faktoring pełny ma zastosowanie w handlu z odbiorcami, których wypłacalności faktorant nie jest pewien. Głównymi zaletami są: pewność otrzymania zapłaty za towary lub usługi, większe bezpieczeństwo prowadzenia działalności, wzrost pewności planowania przepływów pieniężnych, polepszenie struktury bilansu dzięki możliwości usunięcia z bilansu należności objętych faktoringiem.

W przypadku faktoringu niewłaściwego, faktor nabywa wierzytelności, jednak w sytuacji niezapłacenia przez dłużnika należności w terminie, ma prawo żądać zapłaty owej sumy przez faktoranta (ryzyko niewypłacalności dłużnika pozostaje po stronie faktoranta). Ta forma faktoringu ma zastosowanie w przypadku handlu z odbiorcami, których kondycji finansowej i moralności płatniczej faktorant jest absolutnie pewny. Do podstawowych zalet zalicza się: niższy koszt w porównaniu z faktoringiem pełnym, mniej (niż w przypadku faktoringu pełnego) formalności związanych z oceną sytuacji finansowej i przyznawaniem limitów odbiorcom. Natomiast wady to: brak zabezpieczenia przed ryzykiem, należności

objętych faktoringiem niepełnym zostają wykazane w bilansie faktoranta, może być trudny do uzyskania, jeśli sytuacja faktoranta jest słaba.

Faktoring mieszany łączy cechy dwóch poprzednich rodzajów factoringu, określając kwotowo lub procentowo część wierzytelności, którą nabywa faktorant bez prawa regresu na faktoranta.

Kolejny podział faktoringu uwzględnia kwestię informacji dla dłużnika o zmianie podmiotu, wobec którego powinien uregulować swoje zobowiązania (zapis w umowie). W tym wypadku rozróżniamy: faktoring otwarty, faktoring półotwarty oraz faktoring tajny.

W przypadku faktoringu otwartego dłużnik jest natychmiast powiadamiany o zmianie wierzyciela. W drugim przypadku informacja o zmianie wierzyciela dociera do dłużnika w momencie wezwania do zapłaty. Natomiast brak informacji dla dłużnika o zmianie wierzyciela jest cechą charakterystyczną faktoringu tajnego.

Biorąc pod uwagę kryterium sposobu regulowania zapłaty rozróżnia się:

- faktoring dyskontowy,
- faktoring zaliczkowy,
- faktoring wymagalnościowy.

W faktoringu dyskontowym faktorant zaraz po zawarciu umowy otrzymuje zapłatę za sprzedane wierzytelności. Zapłata jest pomniejszana o odsetki i prowizję faktoringową. W przypadku faktoringu zaliczkowego faktor po zawarciu umowy dokonuje wpłaty tylko części kwoty, natomiast pozostałą część przekazuje dopiero w dniu wymagalności wierzytelności lub dopiero wtedy, gdy otrzyma należność od dłużnika. Stosunkowo najrzadziej spotykanym jest faktoring wymagalnościowy, w którym cała należność przekazywana jest faktorantowi dopiero w dniu wymagalności wierzytelności, po otrzymaniu przez faktora zapłaty od dłużnika lub innym, ustalonym wcześniej terminie. Umowy tego typu zawierane są w celu skorzystania z dodatkowych usług świadczonych przez faktora, przede wszystkim z zakresu ściągania należności⁴.

Kredyt bankowy a faktoring

Kredyt bankowy jest alternatywą formą finansowania działalności gospodarczej przedsiębiorstw w stosunku do faktoringu. W tabeli 1 przedstawiono porównanie tych podstawowych odpłatnych źródeł finansowania dla MSP. Faktoring jest bardziej elastycznym źródłem finansowania działalności przedsiębiorstwa niż kredyt bankowy. Dzięki niemu środki pieniężne może uzyskać firma będąca w trudnej sytuacji finansowej, mająca problemy płatnicze, a także nieposiadająca zdolności kredytowej.

---

⁴ B. Cegłowski: *op.cit.*, s. 134–135.

Tabela 1

Porównanie kredytu bankowego i faktoringu

Zmienna różnicująca	Faktoring	Kredyt bankowy
1	2	3
Przeznaczenie instrumentu	Firmy w dobrej sytuacji finansowej oraz poszukujące poprawy struktury bilansu, jak i będące w fazie wzrostu	Firmy wiarygodne kredytowo
Procedura zawarcia umowy	Szybka, uproszczona analiza sytuacji finansowej faktoranta i dłużników	Długotrwała, sformalizowana procedura ocen zdolności kredytowej firmy
Czas, na jaki podpisywana jest umowa	Najczęściej umowy bezterminowe	Najczęściej umowy terminowe
Czas oczekiwania na środki	Krótki, (do 48 godzin)	Długi, zróżnicowany w bankach
Zabezpieczenie umowy	– Wierzytelność jest zabezpieczeniem – Weksel in blanco	– Wierzytelność – Weksel in blanco – Hipoteka – Zabezpieczenia na majątku – Zastaw lub przewłaszczenie – Poręczenia
Koszt pozyskania finansowania	Wyższy niż w przypadku kredytu	Niższy niż w przypadku faktoringu
Cel wykorzystania środków	Dowolny	Zgodnie z celem, na jaki kredyt został udzielony
Wpływ na strukturę bilansu/wskaźniki finansowe	Polepsza strukturę finansów firmy, zwiększa wiarygodność firmy, poprawia zdolność kredytową, zmniejsza udział należności. Faktoring podwyższa zobowiązania warunkowe, które nie mają wpływu na bilans, więc nie wpływa na niego negatywnie	Kredyt podwyższa wartość pasywów w bilansie, zwiększa udział środków obcych a tym samym obniża zdolność kredytową
Możliwość ochrony przed ryzykiem nieterminowych płatności	Faktoring bez prawa regresu eliminuje ryzyko w splywie należności	Nie ogranicza ryzyka nieterminowej spłaty zobowiązania przez dłużnika firmy
Korzyści z wykorzystania produktu	Zabezpieczenie się przed ryzykiem niewypłacalności jego dłużników, możliwość scedowania na faktora monitoringu należności oraz ich windykacji	– Nie eliminuje ryzyka nieterminowego wywiązania się odbiorcy z przyjętego zobowiązania – Brak możliwości zlecenia monitoringu należności (dłużników) oraz windykacji

1	2	3
Koszty	<ul style="list-style-type: none"> – Zazwyczaj trochę droższy od kredytu – Część opłat jest potrącana ze środków wypłacanych przez faktora, a część (zazwyczaj odsetki) dopiero po zakończeniu okresu rozrachunkowego – Wcześniej uzyskane należności za pomocą faktoringu mogą być wykorzystane do wcześniejszych spłat zadłużeń, a przez to do uzyskania rabatów – faktoring pozwala, więc firmie na kształtowanie cen, jakie płaci i ustalanie terminów płatności, zwiększa tym samym konkurencyjność klientów faktoringowych na rynku – Niższe koszty administracyjne związane ze ściąganiem należności – Brak dodatkowych zabezpieczeń nie wymusza ponoszenia dodatkowych kosztów ich ustanawiania – Możliwość pośredniczenia faktora pomiędzy dostawcą i jego odbiorcą w przypadku kłopotliwych spraw związanych ze ściąganiem należności – pozwala to dostawcy utrzymać pozytywne relacje handlowe z jego odbiorcą 	<ul style="list-style-type: none"> – Zazwyczaj trochę tańszy od factoringu, – Zazwyczaj prowizja płacona po przyznaniu kredytu, – Kredyt wypłacany jest jednorazowo lub transzami, – Wyższe koszty administracyjne związane ze ściąganiem należności – Należy ponieść dodatkowe koszty na ustanowienie zabezpieczeń – Brak możliwości pośredniczenia banku pomiędzy dostawcą a jego odbiorcą
Dodatkowe beneficja wynikające z umowy dla kapitałobiorcy	<p>W ofercie faktoringowej można znaleźć dodatkowe usługi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – weryfikację kontrahentów – kontrolę płatności od kontrahentów (terminy i kwoty), – księgowanie płatności na kontach rozliczeniowych, – raportowanie na bieżąco na temat realizacji płatności, nierozliczonych należności i zobowiązań, terminowości regulowania zobowiązań, windykacji, – dostęp do serwisu internetowego, dzięki któremu Klienci mają możliwość zgłaszania faktur i pobierana raportów, – monitowanie dłużników po upływie terminu płatności, – usługi windykacji miękkiej. 	Brak dodatkowych korzyści

Źródło: opracowanie własne na podstawie: J. Czarecki: *Wybór krótkoterminowych źródeł obcego finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw* [w:] *Rynek finansowy. Inspiracje z integracji europejskiej*, red. P. Karpuś, J. Węclawski, UMCS, Lublin 2008, s. 565 oraz Polski Związek Faktorów, *Faktoring czy kredyt*, www.faktoring.pl.

Faktoring prowadzi do poprawy wskaźników rentowności, płynności i zadłużenia, co przyczynia się do podwyższenia wiarygodności kredytowej. Nie blokuje możliwości skorzystania z innych zewnętrznych kapitałów. Istnieje również możliwość jednoczesnego

pozyskiwania przez przedsiębiorstwo środków pieniężnych z faktoringu i kredytu bankowego, na zasadzie ich komplementarności⁵.

Wady i zalety faktoringu

Faktoring jest alternatywnym źródłem finansowania działalności przedsiębiorstw. Jest on skierowany zarówno do dużych, jak i małych i średnich przedsiębiorstw. Pozwala on zabezpieczyć się przed zwłoką z płatnościami po stronie kontrahentów, jak i problemami z windykacją faktur przekazanych do faktoringu. Ta forma finansowania przynosi wiele korzyści, do których można zaliczyć:

- poprawę płynności finansowej,
- możliwość uzyskania finansowania pozabilansowego,
- oferowanie dłuższych terminów płatności dla kontrahentów,
- zmniejszenie ryzyka handlowego poprzez zabezpieczenie transakcji w przypadku faktoringu pełnego,
- powierzenie zarządzania wierzytelności wyspecjalizowanej firmie finansowej (firmie faktoringowej),
- zmniejszenie ewentualnych kosztów windykacji i obsługi prawnej dochodzonych należności (zajmuje się tym firma faktoringowa),
- większą elastyczność i konkurencyjność firmy.

Mimo występowania tak licznych zalet, które powodują, iż faktoring jest postrzegany jako elastyczne i warte zainteresowania źródło finansowania działalności przedsiębiorstw, nie jest pozbawiony wad, do których zalicza się:

- wyższe koszty usług administracyjnych w porównaniu z kredytem,
- uzależnienie od firmy faktoringowej,
- pogorszenie relacji przedsiębiorstwa z klientami poprzez brak możliwości przedłużenia terminu spłaty zobowiązań,
- problemy w przepływie informacji między faktorem a faktorantem,
- utrudniony obieg dokumentów w przedsiębiorstwie,
- postrzeganie firmy przez otoczenie jako mającej problemy finansowe, która poprzez sprzedaż swoich wierzytelności instytucji faktoringowej próbuje poprawić swoją płynność finansową,
- pogorszenie reputacji firmy.

Faktoring nie rozwiąże wszystkich kłopotów finansowych przedsiębiorstwa i dlatego zanim przedsiębiorca podejmie decyzję o skorzystaniu z tej formy finansowania, należy wykonać rachunek opłacalności. Najlepsze i najbardziej wymierne efekty osiągną firmy, których zbyt niski poziom środków własnych przyczynia się do hamowania ich rozwoju.

---

⁵ J. Czarecki: *op.cit.*, s. 566.

Rynek faktoringu w Polsce

Według danych GUS w 2010⁶ roku na rynku funkcjonowały 44 podmioty prowadzące działalność faktoringową⁷. Spośród faktorów, których badaniem objął GUS, było 25 wyspecjalizowanych przedsiębiorstw faktoringowych oraz 19 banków komercyjnych, które zajmowały się faktoringiem obok statutowej działalności bankowej.

Wyspecjalizowane firmy faktoringowe zatrudniały 699 osób. Jedenaście firm miało swoje siedziby na terenie województwa mazowieckiego, osiem – śląskiego, po dwie w województwach małopolskim i łódzkim oraz po jednej w lubelskim i kujawsko-pomorskim. Sieć dystrybucji tworzyły łącznie 32 oddziały, przedstawicielstwa i filie.

W 2010 roku z usług faktoringowych skorzystało 5622 klientów, z czego:

- 1938, tj. 34,5% zajmowało się produkcją przemysłową,
- 1705, tj. 30,3% handlem,
- 492, tj. 8,8% budownictwem,
- 440, tj. 7,8% usługami,
- 406, tj. 7,2% transportem.

Polski Związek Faktorów to organizacja zrzeszająca największe firmy faktoringowe prowadzące działalność w Polsce⁸. PZF jest instytucją zrzeszającą 18 członków. Celem tej organizacji jest:

- promocja usług faktoringowych,
- edukacja faktorów i przedsiębiorców,
- współdziałanie w celu kształtowania otoczenia prawnego.

Obroty rynku faktoringowego w Polsce w latach 1995–2011 charakteryzowały się tendencją wzrostową (por. rys. 2). W 1995 roku firmy zrzeszone z Polskim Związkiem Faktorów osiągnęły obrót w wysokości 70 mln zł. Po upływie 5 kolejnych lat obroty firm faktoringowych wzrosły ponad osiemdziesięciokrotnie. W 2011 roku wartość obrotów rynku faktoringowego w Polsce wyniosła blisko 80 mld zł, zaś obroty firm zrzeszonych w PZF wynosiły ponad 67 mld zł, co stanowiło 85% całości obrotów rynku.

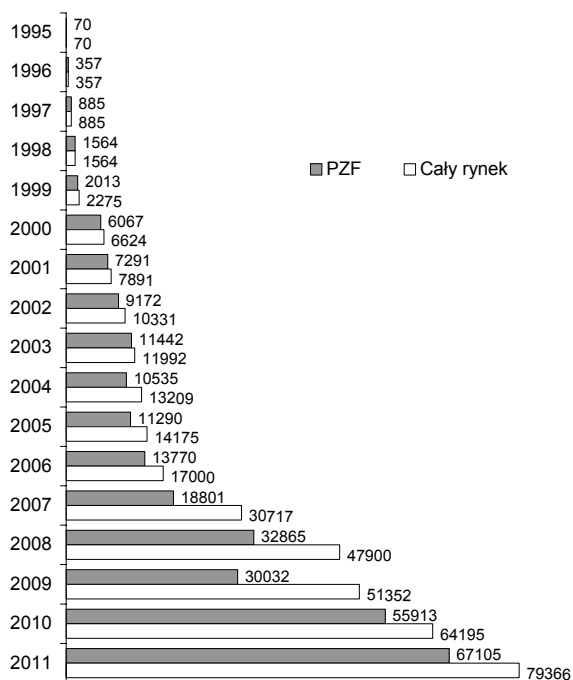
Pozycję lidera rynkowego wśród firm faktoringowych należących do PZF utrzymał w 2011 roku Raiffeisen Bank Polska, którego obroty wynosiły ponad 15 mld zł, co stanowiło 23,5% łącznych obrotów PZF. Natomiast Coface Poland Factoring (15,6% w obrotach PZF) i ING Commercial Finance (14,7%) zamieniły się pozycjami w porównaniu z rokiem poprzednim i zajęły wśród największych firm PZF odpowiednio 2. i 3. pozycję (por. tabela 2).

⁶ *Działalność faktoringowa przedsiębiorstw finansowych w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011.

⁷ Nie są to wszyscy faktorzy działający na rynku polskim, gdyż obowiązek składania informacji dotyczy tylko tych, którzy zatrudniają więcej niż 9 osób.

⁸ Organizacja powstała w 2006 roku w wyniku przekształcenia Konferencji Instytucji Faktoringowych.

Rysunek 2. Obroty rynku faktoringowego w Polsce w latach 1995–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Polski Związek Faktoringowy, www. faktoring.pl.

Tabela 2

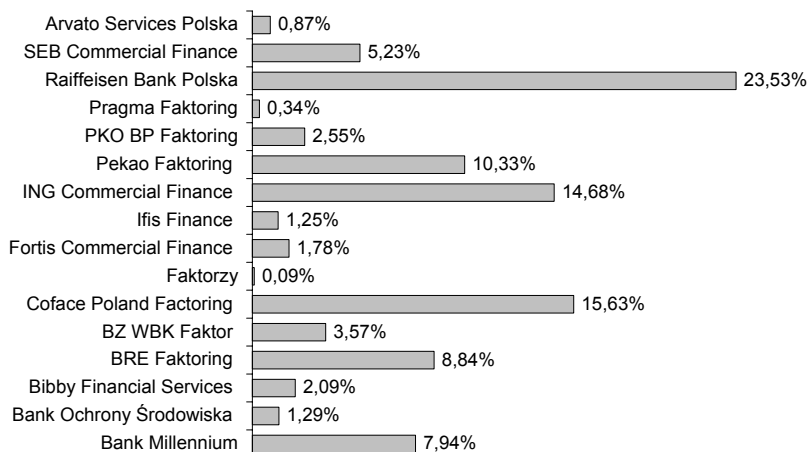
Najwięksi faktoryzy rynku faktoringowego w Polsce w 2010–2011

Faktoryzy	Obroty w mln zł 2010 r.	Obroty w mln zł 2011 r.	Dynamika r/r
Raiffeisen Bank Polska	13 433,7	15 791,1	17,55%
Coface Poland Factoring	7 650,1	10 487,7	37,09%
ING Commercial Finance	11 000,3	9 851,1	-10,45%
Pekao Factoring	5 596,1	6 932,0	23,87%
BRE Faktoring	4 461,0	5 934,8	33,04%
Bank Millennium	4 381,0	5 325,0	21,55%
PZF Razem	56 237,51	67 104,57	19,32%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Polski Związek Faktoringowy www.faktoring.pl.

Rozpatrując natomiast udział firm PZF w rynku faktoringowym w Polsce widoczna jest wyraźna dwubiegunowość (por. rys. 3) Do największych udziałowców w rynku zalicza się siedem największych firm, których udział przekracza 5%, mianowicie:

- Raiffeisen Bank Polska – 23,5%,
- Coface Poland Factoring – 15,6%,
- ING Commercial Finance – 14,7%,
- Pekao Faktoring – 10,3%,
- BRE Faktoring – 8,8%.

Rysunek 3. Udział firm PZF w rynku faktoringowym w 2011 roku

Źródło: Polski Związek Faktoringowy, www.factoring.pl.

Pozostałe firmy zrzeszone w PZF (11 faktorów) nie posiadały istotnych udziałów w rynku. Jednak wiele z nich charakteryzowało się wysoką dynamiką wzrostu wartości obrotów. Przykładem może być Bank Ochrony Środowiska, którego udział w rynku stanowił jedynie 1,3%, natomiast dynamika obrotów (2011/2010) wynosiła 302%. Również Pragma Faktoring charakteryzowała się dużą dynamiką wzrostu obrotów (105,5%) przy niewielkim udziale w rynku (0,3%). Jedynie trzy firmy odnotowały ujemną dynamikę obrotów:

- Arvato Services Polska (-61%),
- ING Commercial Finance (-10,5%),
- Ifis Finance (-8,5%).

Z usług faktoringowych świadczonych przez firmy należące do PZF w 2011 roku skorzystało 4106 klientów, ponad 80 tysięcy dłużników, a przedmiotem transakcji było 4,2 mln faktur. Usługę faktoringową najczęściej wybierały przedsiębiorstwa z branż: żywność i napoje, hutnictwo, budownictwo, dystrybucja stali i motoryzacyjna.

Podsumowanie

Usługi faktoringowe dostępne są na rynku polskim od ponad 15 lat. Oferują je banki oraz wyspecjalizowane firmy faktoringowe. Działalność faktoringowa ma coraz większe znaczenie dla polskiej gospodarki, co wynika ze zwiększenia obrotów faktoringowych oraz liczby firm korzystających z usług faktoringowych. Mimo kryzysu finansowego i trudności, z jakimi borykał się w 2011 roku sektor finansowy, to faktoring okazał się najbardziej dynamiczną branżą sektora bankowego w Polsce. Obroty firm faktoringowych w ciągu ostatnich pięciu lat wzrosły o ponad 158%, zaś liczba klientów zwiększyła się o 155,3%.

Do czynników sprzyjających rozwojowi rynku faktoringowego w Polsce zaliczyć należy:

- dominującą liczbę małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce,
- rosnące potrzeby kapitałowe przedsiębiorstw, głównie MSP,
- ograniczone możliwości zaciągnięcia kredytu bankowego (brak zabezpieczeń i historii kredytowej),
- trudności w regulowaniu zobowiązań płatniczych wobec przedsiębiorców,
- rosnące zapotrzebowanie na usługi wspierające zarządzanie należnościami,
- odczucie niepewności na rynku krajowym, jak i europejskim związane ze światowym kryzysem finansowym,
- istnienie Polskiego Związku Faktoringowego, zrzeszającego największe firmy faktoringowe w Polsce.

Literatura

- Cegłowski B.: *Factoring – ujęcie praktyczne*, [w:] *Finansowanie działalności gospodarczej w Polsce – wybrane aspekty*, red. I. Pruchnicka-Grabias, A. Szelągowska, CeDeWu, Warszawa 2006.
- Czarecki J.: *Wybór krótkoterminowych źródeł obcego finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw*, [w:] *Rynek finansowy. Inspiracje z integracji europejskiej*, red. P. Karpuś, J. Węclawski, UMCS, Lublin 2008.
- Filipiak B., Ruszała J.: *Institucje otoczenia biznesu. Rozwój, wsparcie, instrumenty*, Difin, Warszawa 2009.
- Górski M.: *Rynkowy system finansowy*, PWE, Warszawa 2009.
- Działalność faktoringowa przedsiębiorstw finansowych w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011.
- Rosa A.: *Alternatywne instrumenty finansowania*, [w:] *Nowoczesne zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, red. A. Bielawska, C.H. Beck, Warszawa 2009.
- www.ipo.pl.
- www.faktoring.pl.

dr Katarzyna Sieradzka
Politechnika Radomska
Katedra Ekonomii

Streszczenie

Factoring jest alternatywnym źródłem finansowania działalności przedsiębiorstw. Jest on skierowany zarówno do dużych, jak i małych i średnich przedsiębiorstw. Pozwala on zabezpieczyć się przed zwłoką z płatnościami po stronie kontrahentów, jak i problemami z windykacją faktur przekazanych do faktoringu. Usługi faktoringowe dostępne są na rynku polskim od ponad 15 lat. Oferują je banki oraz wyspecjalizowane firmy faktoringowe. Działalność faktoringowa ma coraz większe znaczenie dla polskiej gospodarki, co wynika ze zwiększenia obrotów faktoringowych oraz liczby firm korzystających z usług faktoringowych. Mimo kryzysu finansowego i trudności, z jakimi borykał się w 2011 roku sektor finansowy, to factoring okazał się najbardziej dynamiczną branżą sektora bankowego w Polsce

FACTORING AS A FINANCIAL INSTRUMENT OF THE MODERN ENTERPRISE

Summary

Factoring is an alternative source of financing enterprises activity. It is addressed both to large, medium and small enterprises. It allows protection against delayed payment on the contractors, as well as problems with the vindication of invoices submitted for factoring. Factoring services have been available on the Polish market for over 15 years. Banks and factoring companies offer factoring services. Factoring activity is playing an increasingly greater importance for the Polish economy. This is due to the increased turnover and the number of companies using factoring services. Despite the financial crisis and the difficulties the financial sector faced in 2011, the factoring was the most dynamic sector of the banking sector in Poland.